

De Krijtberg, 2 aug. 2026. 18de zondag door het jaar. Jes. 55:1-3, Mt. 14:13-21

Peter van Dael SJ

IEDEREEN AT EN WERD VERZADIGD

Wanneer je alleen op reis bent, is het niet gezellig om ergens in je eentje te moeten eten. Dan is eten niet meer dan eten. Terwijl je wacht tot de maaltijd komt, blader je wat in je reisgids of kijk je op je telefoon. Ondertussen hoor je om je heen mensen met elkaar praten en lachen. Aan die tafeltjes is eten veel meer dan alleen je honger stillen. Het is samenzijn. Het is gezelligheid. Het heeft iets feestelijks. Daarom hoort een gezamenlijke maaltijd bij een huwelijk, een jubileum of een ander familiefeest.

Jesaja: messiaanse maaltijd

Het beeld van zo'n gezamenlijke maaltijd komen we dikwijls tegen in de Bijbel. Ook vandaag. Zowel de profeet Jesaja als het evangelie spreken erover. Jesaja schildert een overvloedig feestmaal, waarvoor niemand hoeft te betalen. Het is een beeld van Gods nieuwe wereld. Iedereen is welkom. Niemand wordt buitengesloten. Niemand komt iets tekort.

Evangelie: als een gewone maaltijd

Ook in het evangelie gaat het over een maaltijd. Opvallend is dat Matteüs het verhaal heel eenvoudig vertelt. De mensen reageren niet met verbazing, zoals bij veel andere wonderverhalen. Alles verloopt bijna alsof het de gewoonste zaak van de wereld is. Jezus neemt de vijf broden en de twee vissen. Hij kijkt op naar de hemel, spreekt het zegengebed uit en breekt het brood. Dat waren de vertrouwde gebaren van iedere Joodse huisvader. Vóór de maaltijd dankte de huisvader God voor het brood, de gave van de Schepper. Daarna brak hij het brood en deelde het uit. Dan kon de maaltijd beginnen.

Evangelie: messiaanse maaltijd

Toch is de maaltijd uit het evangelie veel meer dan een gewone maaltijd:
-De vijf broden herinneren aan de vijf boeken van de Wet, de Tora. De twee vissen doen denken aan de twee stenen tafelen van de Wet. De twaalf manden verwijzen naar de twaalf stammen van Israël.

-Ook de grote menigte is veelzeggend. Vijfduizend mannen, en dan nog vrouwen en kinderen. Dat roept het beeld op van alle mensen die eens zullen aanzitten aan Gods feestmaal. Jezus zelf had al gezegd: *Velen zullen komen uit het oosten en het westen en aanliggen aan het feestmaal in het Koninkrijk van de hemel.* (Mt. 8:11)

-En dan is er nog die overvloed. Er blijven zelfs twaalf manden brood over. Ook dat past bij Gods nieuwe wereld, waar niemand tekortkomt.

-Zelfs het detail dat de mensen in het gras gaan zitten, is veelbetekenend. Het doet denken aan Psalm 23: *De Heer is mijn herder, het ontbreekt mij aan niets. Hij laat mij rusten in groene weiden.*

Eucharistische maaltijd

Maar er is nóg een laag in dit evangelie. Wie goed luistert, hoort er ook de eucharistie in doorklinken. Matteüs schrijft: *Hij nam het brood, keek op naar de hemel, sprak het zegengebed uit, brak het brood en gaf het aan zijn leerlingen.* Dat zijn bijna dezelfde woorden die wij in iedere eucharistieviering horen. Elke eucharistie is een voorafbeelding van het grote gastmaal dat God voor alle mensen bereidt.

Een verticale en een horizontale beweging

Als we nog eens goed naar het evangelie kijken, vallen twee bewegingen op. De eerste is een verticale beweging, een beweging omhoog, naar God: Jezus kijkt naar de hemel en dankt zijn Vader. Daarmee laat hij zien dat alles bij God begint. Alles wat wij ontvangen, is uiteindelijk gave. Daarom is de eucharistie in de eerste plaats een dankzegging.

Maar daarna volgt meteen een tweede beweging, een horizontale beweging naar de mensen: Jezus geeft de broden aan zijn leerlingen en de leerlingen delen ze uit aan de menigte. Dat is eigenlijk heel opvallend. Jezus had de mensen ook rechtstreeks te eten kunnen geven. Maar dat doet hij niet. Hij schakelt zijn leerlingen in. Hij zegt: *Geven jullie hun maar te eten.*

Dat is niet alleen toen zo geweest. Dat is nog steeds zo. De Heer legt zijn gaven in mensenhanden. Hij vraagt ons om door te geven wat wij zelf hebben ontvangen. Gods gaven zijn nooit alleen voor onszelf bedoeld. Ze worden ons geschonken om ervan uit te delen. En dan gebeurt het wonder waarvan het evangelie vandaag spreekt: iedereen at en werd verzadigd.

Misschien is dat wel de mooiste les van dit evangelie. Wie zijn ogen opslaat naar God, krijgt ook oog voor de mensen om zich heen. En wie zijn handen opheft naar God, zal ze ook openen voor zijn medemens.